

Perusopetuksen palveluverkkoselvitys 2025

Sisälllys

Perusopetuksen palveluverkkoselvitys 2025	3
Taustaa	3
Työn eteneminen ja toteutus	3
Oppilasmäärän kehitys	4
Positiiviset vaikutukset oppilasmäärään	5
Koulut.....	6
Keskustan alueen koulut	6
Yläkoulut	7
Pienet alakoulut.....	8
Kojjärven koulu.....	8
Vieremän koulu	8
Henkilöstö	8
Rehitorit ja koulunjohtajat	8
Luokanopettajat	9
Aineenopetus	9
Koulunkäynninohjaajat.....	10
Taloudelliset vaikutukset.....	10
Perusopetuslain muutos	12
Toimenpidevaihtoehtoja.....	12
Palveluverkkoselvityksestä Forssan perusopetuksen kehittämiseen	13
Tulevaisuuden palveluverkon rakenne	13
Vaihtoehto A	14
Vaihtoehto B	14
Palveluverkkotyöryhmän esitys.....	15
Liitteet	17
Lähteet.....	17

Perusopetuksen palveluverkkoselvitys 2025

Taustaa

Forssan kaupungissa on tehty viimeisin koulujen palveluverkkoa koskeva selvitys vuonna 2021. Tuolloin selvityksen pohjalta esitettiin Talsoilan koulun lakkauttamista. Kaupunginvaltuuston päätös oli, ettei mitään koulua lakkauteta ja vuonna 2025 tehdään uusi selvitys. Tämä selvitys on laadittu tuon päätöksen seurauksena.

Työn eteneminen ja toteutus

Kevään 2025 aikana valmistelutyötä tehtiin viranhaltijatyöryhmänä. Ryhmään kuuluivat sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen, hallinnon asiantuntija Jaakko Leskinen sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö Sari Valtonen. Henkilöstöselvitystä valmisteltiin yhteistyössä perusopetuksen esihenkilöiden kanssa.

Heinäkuussa sivistyslautakunta asetti palveluverkkotyöryhmän, jossa mukana olivat viranhaltijoista varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö Sari Valtonen ja sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen sekä luottamushenkilöistä Otto Eriksson, Sirkka-Liisa Ilvonen, Saara Jokinen, Nina Mäkelä ja Päivi Kallionpää.

Elokuussa järjestettiin työryhmän ensimmäinen kokous. Lisäksi palveluverkkoasiaa käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä. Ryhmässä käsittelyn jälkeen sivistyslautakunta nimesi palveluverkkotyöryhmään henkilöstön edustajaksi PLE (Juko) Jukka Lampilan ja hänen varalleen LE Hannu Haapaniemen.

Palveluverkkotyöryhmä kokoontui syksyn 2025 aikana kaikkiaan viisi kertaa.

Erilaisia keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia järjestettiin syksyn 2025 aikana seuraavasti:

- lokakuu
 - Käsittely kaupungin yt-ryhmässä, jossa sovittiin yt-neuvottelujen prosessista
- marraskuu
 - Asian käsittely kaupungin johtoryhmässä
 - perusopetuksen esihenkilöiden keskustelutilaisuus sekä Forms-kysely. Tilaisuudessa esiteltiin siinä vaiheessa työryhmän käsittelyssä olleita vaihtoehtoja A ja B. Tilaisuuden jälkeen esihenkilöille jaettiin aiheesta kysely. Kyselyn tulokset **Liitteessä 1**.
 - kaupunginhallitus (esittely/keskustelu)
 - erillinen yt-lain mukainen käsittely pääluottamusedustajien kanssa

- perusopetuksen henkilökunnan Teams-tilaisuus sekä Forms-kysely. Tilaisuudessa esiteltiin siinä vaiheessa työryhmän käsittelyssä olleita vaihtoehtoja A ja B. Tilaisuuden jälkeen henkilöstölle jaettiin aiheesta kysely. Kyselyn tulokset **Liitteessä 2** ja tuloksista laadittu tiivistelmä **Liitteessä 3**. Sekä esihenkilöille että henkilöstölle osoitettujen kyselyjen tuloksia hyödynnettiin valmistelutyössä.
- sivistyslautakunta (esittely/keskustelu)
- joulukuu
 - erillinen yt-lain mukainen käsittely pääluottamusedustajien kanssa
 - kaupunginvaltuusto (esittely/keskustelu)
 - erillinen yt-lain mukainen käsittely pääluottamusedustajien kanssa

Kevään 2026 aikana kokouksia/tilaisuuksia on pidetty seuraavasti:

- tammikuu
 - palveluverkkotyöryhmä 6. kokous
 - yt-ryhmä
 - kaupunginvaltuusto (esittely/keskustelu)
- helmikuu
 - palveluverkkotyöryhmä 7. kokous
 - erillinen yt-lain mukainen käsittely pääluottamusedustajien kanssa
- maaliskuu
 - palveluverkkotyöryhmä 8. kokous

Oppilasmäärän kehitys

Edellinen kouluverkkoselvitys, jonka pohjalta esitettiin yhden koulun lakkauttamista, oletti, että jatkossa Forssassa syntyy noin 100 lasta vuosittain. Vuosina 2022-2025 syntyneet ikäluokat ovat kooltaan seuraavanlaiset (tilanne 31.12.2025):

Vuosi	Lapsien lkm
2022	97
2023	88
2024	68
2025	85

Ikäluokkien toteutunut koko on siis ollut vielä oletettuakin pienempi ja näissä luvuissa on mukana Forssassa syntyneiden lisäksi myös maahan muuttaneet. Vertailuna todettakoon, että esimerkiksi vuonna 2013 syntyneiden (tällä hetkellä kuudennella luokalla) määrä oli 160.

Näillä ikäluokilla oppilasmäärä perusopetuksessa näyttää tulevaisuudessa seuraavalta:

Lukuvuosi	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
Alakoulu	804	799	762	727	693	665	634	578
Yläkoulu	469	437	446	417	431	404	387	368
Yht.	1273	1236	1208	1144	1124	1069	1021	946

Muutos alakoulussa on 226 oppilasta ja yläkoulussa 101 oppilasta vähemmän verrattaessa lukuvuosia 2024-25 ja 2031-32.

Edellinen kouluverkkoselvitys ennusti, että syksyllä 2026 perusopetuksessa olisi 1096 oppilasta (Forssan perusopetuksen kouluverkko, 26.1.2021, s. 4). Tässä luvussa ei ole mukana erityisluokkien oppilaita. Tällä hetkellä perusopetuksen oppilasennuste, kun luvusta on vähennetty erityisluokkien oppilaat, ensi syksyyn näyttää 1058 oppilasta. Aiempaan verrattuna viime vuosina ollut poikkeuksellisen runsas maahanmuutto ei siis ole muuttanut ennustetta – lisäystä oppilaiden kokonaismäärässä ei siis ole tapahtunut.

Positiiviset vaikutukset oppilasmäärään

Maahanmuutto lisääntyi Kanta-Hämeessä vuosina 2023-24 ennätyskorkeaksi.

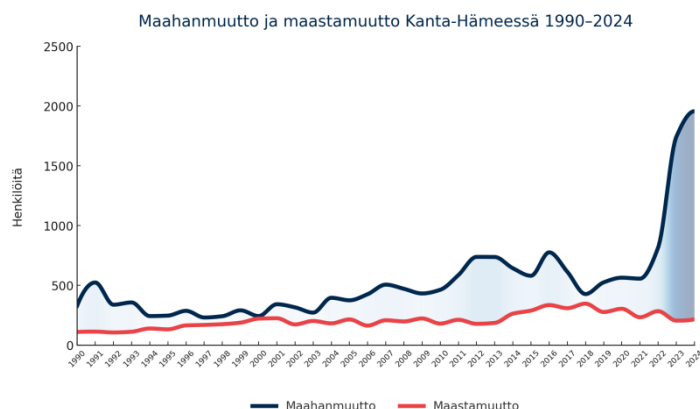
Maahanmuutto

Maahanmuutto Kanta-Hämeessä 1990-2024

Maahanmuutto ennätyskorkeaa vuosina 2023 ja 2024.

Nettomaahanmuutto on maahanmuuton ja maastamuuton erotus tietyllä ajanjaksolla.

Vuoden 2024 luvut ovat ennakkotietoja

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu

Lähde: Johda tiedolla, väestönkehitys -webinaari 6.3.2025. Maakunta-analyytikko Jukka Lidman.

Vuonna 2025 maahanmuutossa ei ole ollut näkyvissä enää samanlaista piikkiä. Valmistavan opetuksen oppilaita oli syksyllä 2025 19, kun heitä vielä edellisenä lukuvuonna oli liki 60. Lisäksi vastaanottokeskus lakkautettiin syyskuussa 2025 Forssasta.

Suunnitteilla oleva datakeskus vaikuttanee oppilasmääriin tulevaisuudessa syntyvien työpaikkojen kautta. Myös etätyöskentelyn lisääntyminen ja/tai muut uudet työpaikat saattavat houkutella Forssaan uusia muuttajia.

Koulut

Keskustan alueen koulut

Koulu	Koulun mitoitus	Nykytilanne	Rakennusvuosi	Peruskorjaus
Akvarelli (yhtenäiskoulu)	520	475	2022	
Heikka	200	128	1964, laaj. 2005	2005
Keskuskoulu (yhtenäiskoulu)	360	323	1954	1998
Talsoila	260	167	1959, laaj. 1990	Vanha osa 2010

Lisätietoja kiinteistöihin tehdyistä perusparannuksista on kiinteistöpäällikkö Harri Tuomolan laatimassa yhteenvedossa **Liitteessä 4**.

Edellisessä kouluverkkoselvityksessä todettiin seuraavaa:

...merkittävä osa Keskuskoulun vuosiluokkien 1–6 oppilaista asuu Kalliomäessä ja Korkeavahan alueella, Keskus- ja Heikan koulujen välisellä alueella. Mikäli Keskuskoulun alaluokat lakkautetaan edellä mainittujen alueiden huoltajat hakisivat lapsilleen koulupaikkaa vieressä olevasta Heikan koulusta, jonne ei valitettavasti lisäoppilaita mahdu. Oppilaita jouduttaisiin ohjaamaan toimivan alakoulun vierestä ja läheisyydestä kauempana oleviin kouluihin. (Forssan perusopetuksen kouluverkko Lisäselvitys 2, 29.3.2021, Usein kysytyt kysymykset, s. 8)

Lisäksi selvityksessä todettiin:

Talsoilaan ei jatkossa tule riittämään kahta luokallista oppilaita per vuosikerta ja muissa kouluissa ryhmäkoko olisi jäämässä auttamattomasti turhan pieneksi. (Forssan perusopetuksen kouluverkko, 26.1.2021, s. 4)

Koulujen runsas määrä on johtanut jo nyt tilanteeseen, että oppilasmäärien tasaamiseksi koulujen välillä osalle oppilaista joudutaan osoittamaan lähikouluksi koulu, joka ei välttämättä

ole asuinpaikkaa lähinnä oleva koulu. Sisarusperiaatetta (saman perheen lapset samaan kouluun) on vielä pystytty noudattamaan.

Heikan koulussa opiskelee tällä hetkellä 128 oppilasta. Koulu on mitoitettu 200 oppilaan kouluksi. Keskuskoulussa on tällä hetkellä 105 alakoululaista.

Talsoilan osalta yksisarjaisuus on jo lähes toteutunut, ainoastaan kuudesluokka on enää kaksisarjainen.

Seuraavassa esimerkki lukuvuonna 2025-26 aloittaneista ekaluokkalaisista. Tämä ikäluokka oli vielä varsin suuri (125), mutta siitä huolimatta jo sen verran pieni, että sijoittelussa tasaisesti kaikkiin kouluihin oli omat haasteensa eikä siinä lopulta aivan täydellisesti edes onnistuttu. Oppilasryhmät olivat alkuun tasoitettu neljän keskustan koulun välillä tasaisiksi, mutta toissijaisten koulupaikkahakemusten (perheiden omat toiveet) jälkeen oppilasryhmät ovat seuraavassa esitetyn mukaisia. Heikalle tehtiin neljä toissijaisen koulupaikan päätöstä (3 Keskuskoulusta, 1 Talsoilasta) perheiden toiveiden mukaisesti. Lisäksi kaksi hakemusta jäi toteutumatta, kun tilaa ei enää ollut. 25 oppilaan ensimmäinen luokka on iso, kun otetaan huomioon nykyinen tuen järjestelmä sekä mukana olevien maahanmuuttajien lukumäärä. Käytössä olevat resurssit eivät ole mahdollistaneet pienempien (= useamman) opetusryhmien tekoa.

Koulu	Akvarelli	Heikka	Keskuskoulu	Koijärvi	Talsoila	Vieremä
	25	25	19	9	22	13

Opetusryhmien koon vaihtelu aiheuttaa esimerkiksi epätasa-arvoa opettajien työkuormaan.

Yläkoulut

Aiemmassa kouluverkkoselvityksessä todettiin:

Yläkoulun tilat on suunniteltu siten, että mikäli oppilasmäärät pienenevät ennusteiden mukaisesti, voidaan kaikki Forssan yläkouluopetus toteuttaa 2030-luvulla Monikylässä (Monikylä = Akvarelli, Forssan perusopetuksen kouluverkko, 26.1.2021, s. 2).

Niin kuin tässä selvityksessä jo aiemminkin on todettu, on oppilasmäärän vähentyminen jopa nopeampaa kuin edellisessä selvityksessä ennustettiin. Näin ollen yläkoulujen yhdistäminen lienee edelleen ajankohtaista 2030-luvulla. Tällä turvattaisiin tuen järjestäminen sekä valinnaisaineiden säilyminen monipuolisena. Niin kuin myöhemmin osoitetaan olisi tällä myös taloudellista merkitystä.

Pienet alakoulut

Koijärven koulu

Koijärven koulun ja päiväkodin rakennus on valmistunut vuoden 2014 lopussa. Koijärven koulu on mitoitettu 80 oppilaan alakouluksi. Lisäksi samoissa tiloissa toimii päiväkotiki sekä esikoulu.

Koijärven koulun oppilaaksiottoalue on selkeästi erillään Forssan muista kouluista. Näin ollen oppilasennuste on helpompi laatia. Oppilasennuste lukuvuoteen 2031-32 mennessä näyttää seuraavalta:

Lukuvuosi	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
Oppilaita	69	66	64	57	44	45	38	35

Edellisessä kouluverkkoselvityksessä Koijärven koulun oppilasmäärän todettiin olevan hyvin vakaa (Forssan perusopetuksen kouluverkko Lisäselvitys 2, 29.3.2021, Usein kysytyt kysymykset, s. 7). Nyt tilanne näyttää kuitenkin laskevalta: Vuonna 2030 oppilasmäärä putoaa alle puoleen koulun mitoituksesta ikäluokkien koon ollessa keskimäärin kuusi lasta (aiemmassa selvityksessä oletus oli noin 10 lasta/vuosi, Forssan perusopetuksen kouluverkko Lisäselvitys 2, 29.3.2021, s. 5).

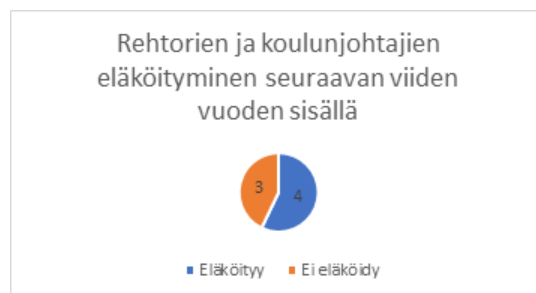
Vieremän koulu

Vieremän koulu koostuu kolmesta eri kiinteistöstä (rakennusvuodet 1925, 1986 ja 2003) ja se on mitoitettu 130 oppilaan kouluksi. Lukuvuonna 2025-26 koulussa opiskelee 78 oppilasta. Seuraavana lukuvuonna määrä pudonnee 60 oppilaaseen (23 kuudesluokkalaista lähtee ja 5 ekaluokkalaista aloittaa koulunsa). Oppilasmäärä putoaa lukuvuonna 2026-27 Vieremässä alle puoleen siitä, mitä koulun tiloihin olisi mahdollista sijoittaa.

Henkilöstö

Lähtökohtana selvitykselle on ollut löytää sellaisia ratkaisuja, ettei vakituista henkilökuntaa jouduttaisi irtisanomaan.

Rehtorit ja koulunjohtajat

Koulujen johtaminen on murroksessa, kun yli puolet rehtoreista eläköityy seuraavan viiden vuoden aikana. Suunnittelemalla johtamisjärjestelyt huolella voidaan vaikuttaa myös kouluverkon joustavuuteen jatkossa. Tällä hetkellä käytössä oleva koulunjohtajamalli haastaa johtamista ja ennen kaikkea koulujen kehittämistyötä. Koulunjohtajilla on isot opetusvelvollisuudet ja työaika muutoinkin sidottu opettajan työaikaan. Tämä malli ei jätä johtamistyölle kovinkaan paljoa aikaa.

Luokanopettajat

Luokanopettajista eläköityy seuraavan viiden vuoden aikana noin 4,5. Eläköitymisiä tai muutoin virasta irtisanoutumisia ja sitä kautta virkojen täyttämättä jättämisiä on jo tapahtunut Heikalla, Vieremässä ja Koirjärvellä. Samaan aikaan kun näihin kouluihin on palkattu määräaikaisia, on muissa kouluissa virassa oleville luokanopettajille osoitettu muita tehtäviä opetusvelvollisuustuntien täyteen saamiseksi. Määräaikaisuuksien ketjuttamisesta tulee päästä pois ja virassa oleville henkilöille osoittaa virkansa mukaisia tehtäviä. Tämä järjestelytyö on jo aloitettu.

Aineenopetus

Yläkoulujen opetusta ja lisäksi alakouluissa kielten sekä osittain myös taito- ja taideaineiden opetusta antavat aineenopettajat. Oppilasmäärän vähenemiseen on jo varauduttu perustamalla eläköityneiden tai muutoin virastaan luopuneiden lehtorien virkojen tilalle tuntiopettajien virkoja (tuntiopettajalle tunteja tulee osoittaa 16, kun lehtorille taasen aina täysi opetusvelvollisuus, joka on opetettavasta aineesta riippuen 18-24). Aiemmassakin kouluverkkoselvityksessä suunniteltu yläkoulun keskittäminen yhteen kouluun tukee yläkoulun aineenopetuksen järjestämistä niin valinnaisuuden kuin ryhmittelyjenkin suhteen. **Liitteessä 5** on laskelma siitä, millä tavoin tuntiresurssia yläkoulussa voitaisiin käyttää toisella tavalla

ryhmittelyjä ja tuntijakoa (ei lukumäärää vaan paikkoja) muuttamalla. Yläkouluissa ryhmäkoot suhteessa alakoulun vastaaviin ovat huomattavan pienet, joka asettaa jälleen kerran opetushenkilöstön hyvin eriarvoiseen asemaan toistensa suhteessa. Suunnitelmallista yhteistyötä yläkoulujen välillä tulee jatkossa tehostaa entisestään.

Koulunkäynninohjaajat

Lukuvuonna 2025-26 Forssan kaupungilla työskentelee yhteensä 68 koulunkäynninohjaajaa. Heistä 30 on määräaikaaisessa tehtävässä (ei kenenkään sijainen). Vakituiset ohjaajat ovat jakautuneet kouluittain seuraavasti:

Koulu	LKM
Akvarelli	8
Akvarelli erit.	15
Heikka	2
Keskuskoulu	5
Koijärvi	2
Talsoila	4
Vieremä	2

Määräaikaisten ohjaajien lukumäärä on iso ja määräaikaaisuusien vähentämiseen (vakinaistaminen) tulee löytää ratkaisu. Koulunkäynninohjaajan rooli oppilaan tuen toteutumisessa on merkittävä. Näin ollen resurssin käytön suunnittelun tulisi olla koulujen rajat ylittävää.

Taloudelliset vaikutukset

Oppilaiden määrän vähentyminen vaikuttaa valtionosuuksiin siten, että vuonna 2031 Forssa saa valtionosuutta noin 2,4 miljoonaa euroa vuodessa vähemmän kuin vuonna 2025 ellei oppilasmäärässä tapahdu merkittävää kasvua.

Lukuvuosi	2024-2025	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32			
Oppilasmäärä	1273	1236	1208	1144	1124	1069	1021	946			
Kotikuntakorvaus	9547500	9270000	9060000	8580000	8430000	8017500	7657500	7095000	Ero	-2452500	
		-277500	-210000	-690000	-840000	-1252500	-1612500	-2175000		-7057500	

Samalla seuraavat kulut vähenevät oppilasmäärän vähentyessä:

	Vuosi 2025	Vuosi 2031	Erotus
oppimateriaali	242400	177800	64600
ICT	484800	420000	64800
Ruokakulut	919108	674164	244944
		yht.	374344

Oppilasmäärän vähentyessä kaupungin saamat tulot siis vähenevät 2,4 miljoonaa euroa vuodessa ja suorat kulut puolestaan noin 380 000 €. Tämä tarkoittaa muutoksia joko palvelurakenteeseen tai sen ylläpitämiseen kerättäviin varoihin eli verotuksen kiristymistä. Jos varat tulee löytää opetustoimesta, vaatii se väistämättä muutosta nykyisiin henkilöstö- ja kiinteistökuluihin 2030-luvulle mentäessä. Lisäksi samalla tukipalveluiden kustannusten nousu haastaa perusopetuksen taloutta.

Mahdollisia kohteita kulujen pienentämiseksi:

- Vakituksista luokanopettajista noin 11 prosenttia eläköityy seuraavan viiden vuoden aikana. 4,5 luokanopettajan vakituisen luokanopettajan sekä 4 määräaikaisen väheneminen pienentäisi kuluja noin **550 000** euroa.
- Rehtoreista/koulunjohtajista eläköityy 57 %. Johtamisen mallin uudelleen järjestelyillä voidaan saavuttaa mahdollisia säästöjä noin **50 000-95 000** euroa vuodessa toteutustavan mukaan.
- Määräaikaisena työskentelevien koulunkäynninohjaajien palkkakustannukset ovat noin **800 000 €** vuodessa.

Näiden toteutusten jälkeen kustannukset ovat mahdollisesti pienentyneet yhteensä noin 1,8 miljoonaa. Jäljellä on täten vielä 600 000 euroa.

Seuraavaksi kustannussäästöjä voidaan etsiä seuraavista:

- Forssan kaupungin tuntijaossa on yksi vuosiviikkotunti (matematiikka alakoulu) enemmän kuin valtakunnallinen minimi tuntijakoesitys edellyttää. Tämän vähentäminen säästäisi vain noin **12 000 euroa** vuodessa.
- yläkoulun aineenopetus
 - ryhmäkoot
 - keskittämällä aineenopetus yhteen yläkouluun oppilasmäärän sen salliessa voidaan aineenopetuksen ryhmittelyihin vaikuttaa entistä tehokkaammin.
- kiinteistöt

Kiinteistöjen kustannukset

	Heikka	Keskuskoulu	Koijärvi	Talsoila	Vieremä
Siivous	49703	101320	23100	53488	41605
Pääomavuokrat	133144	149166	189988	278488	76188
Muut vuokrat *	74711	123384	37266	86077	40622
ICT	15 000	20000	3 000	15000	10000
Yht.	272558	393870	253354	433053	168415

Näiden säästökohteiden lisäksi palveluverkkotyöryhmä haluaa nostaa esiin, ettei pienenevää valtionosuutta (n. 2,4 milj.) voida loputtomiin ottaa lakisääteisestä perusopetuspalvelusta vaan tarkasteluun on otettava koko kaupungin palvelutarjonta.

Perusopetuslain muutos

1.8.2025 voimaan astunut perusopetuslain uudistus muutti tuen järjestämistä entistä ennaltaehkäisevämpään suuntaan. Oppilaan oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tarpeen ilmetessä sekä oikeus käydä lähikoulua tuen tarpeesta huolimatta korostuivat lakiuudistuksessa entisestään. Tällä hetkellä erityisluokat on keskitetty Akvarelliin. Opetushenkilöstön osalta erityisopetuksessa haasteena on se, että enemmistö erityisluokanopettajista ei täytä kelpoisuusvaatimuksia.

Tukea tulee järjestää ryhmäkohtaisena tukimuotona vähintään 0,122 vuosiviikkotuntia/oppilas (esim. 100 oppilaalle tämä tarkoittaa 12,2 vuosiviikkotuntia eli 0,5 luokanopettajan ja/tai erityisopettajan työpanos). Ryhmäkohtaista tukea ovat:

- yleinen tukiopetus
- opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä, oppilas saa oppilaskohtaisia tukitoimia, jotka ovat säännöllisiä ja perustuvat yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Näihin sisältyy

- erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
- erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
- oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut.

Tuen tulee olla oppilaan saatavilla viipymättä. Tällä hetkellä Forssan muiden koulujen kuin Akvarellin käytössä oleva erityisopetuksen resurssi riittää kattamaan oppilaskohtaisen tuen tarpeen, mutta ryhmäkohtaiseen tukeen resurssi ei enää siirtymäkauden jälkeen ole riittävä. Näin ollen tuen järjestämisen rakenteita on selvitettävä ja suunniteltava vastaamaan lain henkeä.

Toimenpidevaihtoehtoja

Palveluverkkoselvityksestä Forssan perusopetuksen kehittämiseen

Palveluverkkoselvityksen pohjalta on laadittu ehdotus kehittämissuunnitelmasta Forssan perusopetuksen kehittämiseksi vuosille 2026–2030. Ohjelman suunnittelussa on otettu huomioon oppilasmäärän merkittävä lasku tulevina vuosina. Samalla on kuitenkin tunnistettu, että palveluverkon muutosten toteuttaminen useamman vuoden aikana mahdollistaa joustavan reagoinnin mahdollisiin muutoksiin oppilasennusteissa.

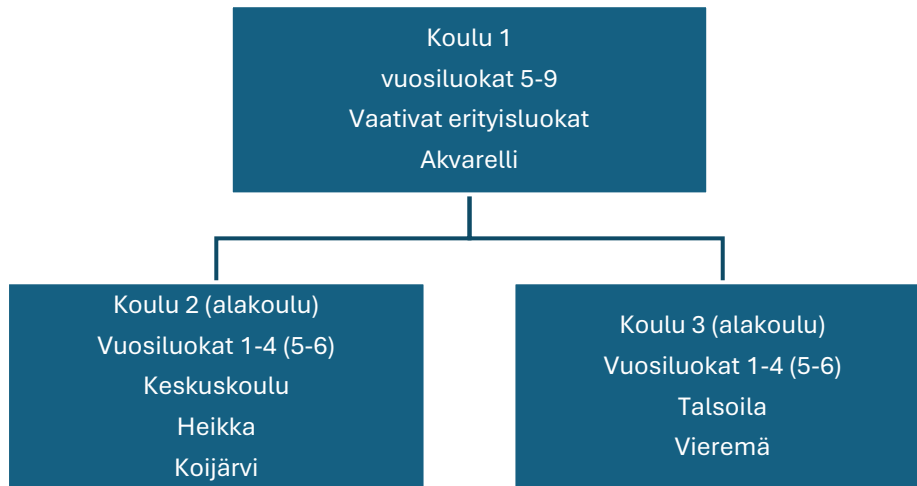
On tärkeää, että muutoksia toteutetaan suunnitelmallisesti ja vaiheittain, jotta voidaan varautua oppilasmäärän muutokseen ennusteista poiketen esimerkiksi uuden datakeskuksen perustamisen myötä. Joustava toimintamalli mahdollistaa tarvittavien korjausten tekemisen nopeallakin aikataululla, mikäli tilanne sitä edellyttää. Näin varmistetaan, että perusopetuksen palvelut vastaavat sekä nykyisiin että tuleviin tarpeisiin, ja että kehittämistyö tukee Forssan kaupungin elinvoimaisuutta ja lasten sekä nuorten hyvinvointia.

Suunnitelmallisuus ja ennakointi ovat keskeisessä roolissa, jotta palveluverkkoa voidaan kehittää kestävästi ja pitkäjänteisesti. On tärkeää, että päätöksenteossa huomioidaan sekä väestöennusteet että mahdolliset äkilliset muutokset toimintaympäristössä. Näin voidaan turvata laadukas perusopetus kaikille oppilaille myös tulevaisuudessa. Lisäksi suunnitelmallisuus osoittaa Forssan kaupungin toimivan esimerkillisenä työnantajana, joka huolehtii henkilöstöstään ja varmistaa opetuksen resurssien riittävyyden muuttuvissa tilanteissa. Tämä vahvistaa kaupungin mainetta luotettavana ja vastuullisena toimijana sekä tukee koko yhteisön hyvinvointia.

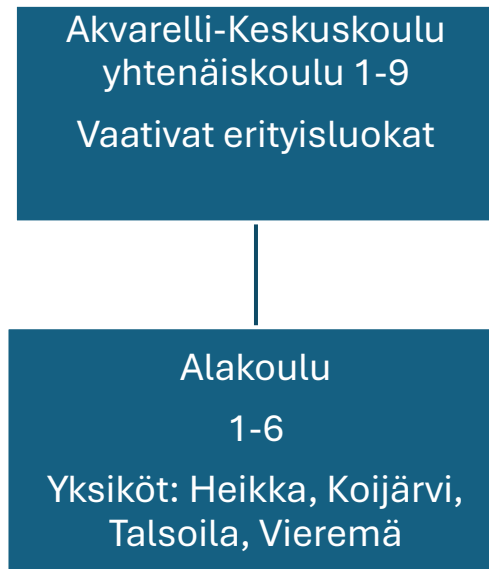
Tulevaisuuden palveluverkon rakenne

Palveluverkkotyöryhmä on pohtinut erilaisia vaihtoehtoja tulevaisuuden malleiksi. Datakeskuksen oppilasmääriin aiheuttaman vaikutuksen ollessa vielä hyvin epävarma, päätyi ryhmä jo alkuvaiheessa siihen, että yksittäisten koulujen lakkauttamisen sijaan esitetään aikatauluehdotelmaa, jossa päätöksen teko jakaantuu useammalle vuodelle ja samalla kunkin päätöksen vaikutuksia voidaan punnita vallitsevan tilanteen mukaisesti. Aikataulusuunnitelman pohjana on käytetty seuraavassa esitettäviä malleja. Näin ollen päätöksentekoratkaisu on laadittu siten, että kummankin mallin suuntaan on mahdollista tulevaisuudessa mennä, jos tilanne sitä vaatii.

Vaihtoehto A

Vaihtoehto B

Käsittelyn ajankohta	Toimeenpano ajankohta	Toimenpide	Toimielin
	12/2025	Käynnistetään kiinteistöjen kuntokartoitus	
4/2026		Palveluverkkoselvityksen hyväksyminen.	Sivistyslautakunta
5/2026		Palveluverkkoselvityksen hyväksyminen	Kaupunginhallitus
6/2026		Palveluverkkoselvityksen hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto
8/2026		Teknisten palveluiden teettämän kiinteistöselvityksen	Kaupunginvaltuusto

		esittely valtuustossa. Jatkosuunnitelmien tekeminen.	
Tammikuu 2027	1.8.2027	Vieremän ja Talsoilan koulun hallinto- ja johtamisjärjestelyt	Sivistyslautakunta-kaupunginhallitusvaltuusto
Helmikuu 2028	1.8.2028	Koulujen yksiköiden lukumäärän tarkastelu.	Sivistyslautakunta
Kevät 2028.	1.8.2028	Ekaluokkalaiset jaetaan muodostuneissa kouluissa yksiköihin taloudellisesti järkevästi. Jaon periaatteet hyväksytään sivistyslautakunnassa. Jakoa suunniteltaessa huomioidaan mahdolliset kiinteistöjen korjaustoimenpiteet.	Sivistyslautakunta.
Tammikuu 2029		Yläkoulujen lukumäärä tulevaisuudessa: yksi vai kaksi koulua ja mahdollisten toimenpiteiden aikataulu.	sivistyslautakunta-Kaupunginhallitusvaltuusto

Palveluverkkotyöryhmän esitys

Perusopetuksen palveluverkkoselvitystä valmistellut työryhmä on hyväksynyt seuraavan esityksen:

Sivistyslautakunnan asettama työryhmä muutti palveluverkkoselvityksen tekemisen painopistettä siten, että tavoitteena on tehdä perusopetuksen kehittämissuunnitelma. Forssan kaupungissa on käynnissä useita merkittäviä elinkeinohankkeita, joilla tulee olemaan vaikutusta palvelutarpeisiin. Tästä johtuen tämän käsittelyssä olevan perusopetuksen kehittämissuunnitelman tarkoituksena ei ole ennusteiden pohjalta tehdä esitystä opetuksen järjestämipaikoista (koulujen lakkauttamisista). vaan pikemminkin ”tiekartta”, jossa määritellä **tarkastelupisteet**, jolloin lisäselvityksiä ja johtopäätöksiä tehdään. Tällainen suunnitelmallinen toimintamalli antaa mahdollisuuden reagoida joustavasti palvelutarpeiden muutoksiin.

Käsittelyssä olevan perusopetuksen **kehittämissuunnitelman tavoitteina** on oppilasmäärän sekä resurssien vähenemisestä johtuen varmistaa:

- Laadukkaat ja yhdenvertaiset kasvatus ja opetuspalvelut kaikissa yksiköissä
- Laadukkaat ja yhdenvertaiset oppimisen tuen ja opiskeluhuollon palvelut kaikissa yksiköissä
- Tasapuoliset ohjaajapalvelut kaikissa yksiköissä
- Kohtuullisen kokoiset opetusryhmät kaikissa yksiköissä
- Kelpoiset opettajat kaikissa yksiköissä
- Terveelliset, turvalliset ja ajanmukaiset oppimisympäristöt kaikissa yksiköissä
- Johtajuuden vahvistaminen
- Painopisteenä kaupungin toiminnassa tulee olla lakisääteiset peruspalvelut

Kehittämishjelmaa valmistellut työryhmä korostaa, että

- resurssit tulee kohdentaa opetukseen ja pyrkiä pitämään tukipalvelu- ja kiinteistökulut kohtuullisina
- opetusta tulee pyrkiä kokoamaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi
- oppimisen tuen järjestelyjä tulee kehittää
- koulujen johtamisjärjestelyjä tulee kehittää
- ennusteiden mukaan 2030 luvulla mahtunevat yläkoululaiset yhteen yläkouluun

Työryhmä toteaa, että perusopetuksen palveluverkkoselvitystä tehtäessä on asiaa esitelty henkilöstölle marraskuussa 2025 sekä alkuvuodesta 2026. Työryhmä on lain mukaan kuullut henkilöstöä ja pyrkinyt edistämään työnantajan ja henkilöstön välistä vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa. Perusopetuksen kehittämissuunnitelman mahdolliset muutokset onnistuakseen vaatii jatkossakin henkilöstön aitoa osallistamista, jatkuvaa ja avointa viestintää.

Työryhmä ehdottaa sivistyslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle sekä edelleen kaupunginvaltuustolle, että se:

1. merkitsee liitteenä olevan palveluverkkoselvityksen tiedoksi
2. toteaa, että teknisen toimen valmistelussa oleva **kiinteistökartoitus** tuodaan valtuuston käsittelyyn vuoden 2026 aikana

3. hyväksyy, että Vieremän ja Talsoilan koulujen mahdollisesta hallinnollisesta yhdistämisestä tehdään selvitys ja tuodaan asia valtuuston päätettäväksi 1.2.2027 mennessä
4. hyväksyy, että 1.2.2028 mennessä tuodaan palvelutarvetta vastaava esitys kouluverkosta valtuuston päätettäväksi.

Liitteet

Liite 1: Esihenkilöiden palaute valmisteluvaiheessa. [Liite1_esihenkilöPalaute.xlsx](#)

Liite 2: Henkilöstön palaute valmisteluvaiheessa. [Liite2_Kouluverkkoselvitys – Osallistu ja vaikuta! \(henkilökunta\) - Kopio.xlsx](#)

Liite 3: Tiivistelmä henkilöstön palautteesta valmisteluvaiheessa.
[Liite3_kouluverkkoselvitys tiivistelmaHenkilökunnan palaute.pptx](#)

Liite 4: Koulukiinteistöihin tehdyt saneeraukset, Harri Tuomola: [Liite 4_Koulukiinteistöt 2.12.2025 \(1\).pptx](#)

Liite 5: Tuntiresurssilaskelma: [Liite5_yläkouluSeiskatVertailu.xlsx](#)

Lähteet

<https://historia.forssa.fi/client/forssa/userfiles/forssa-perusopetus-kouluverkko-lisaselvitys-2-svt.pdf>

<https://historia.forssa.fi/client/forssa/userfiles/forssan-perusopetuksen-kouluverkkoraportti-svt.pdf>